

VAD OCH VARFÖR KÖPER VI DET VI KÖPER?

🕒 40-50 MIN.

Gå kort igenom vad momentet innehåller och vad eleverna kommer att möta och göra inom momentet. Öppna upp för om eleverna har något inspel om vad de vill ska tas upp under arbetets gång.

Introduktion

Inled momentet med en kort övning för att komma igång och för att eleverna ska reflektera över konsumtion och vad som påverkar oss till att konsumera, gärna genom att göra ett gemensamt ordmoln i menti.com eller annat digitalt verktyg.

Frågor att ställa i Menti/ordmoln kring mobiltelefoner:

- Hur ofta byter du mobil?
- Varför byter du mobil?
- Vad påverkar dig att byta?
- Hur ser reklamen ut för mobiler?
- Vad signalerar reklamen?
- Hur påverkar influencers dig?

Resonera tillsammans kring elevernas svar. Fokusera gärna på *vad* som påverkar deras val och *vem* som vill påverka dem.

ÖVNING

ÖVNING

Vad behövs för att göra en mobil?

Steg 1

Låt eleverna först själva fundera på vad som behövs för att skapa en mobil och låt dem svara via något digitalt verktyg eller skriv upp förslagen på tavlan. Klustra gärna deras förslag i områden som naturresurser och mänskliga resurser för att göra det mer översiktligt.

Steg 2

Visa eleverna exempel på hur en livscykelanalys (LCA) kan se ut, i detta fall för en t-shirt på Naturskyddsföreningens bild: https://www.naturskyddsforeningen.se/sites/default/files/dokument-media/T-shirt_cirkel_0.pdf

Förklara för eleverna att det här är en enkel bild av en livscykelanalys som kan vara bra att ha med sig när en överväger att köpa något. De kommer senare i pass 2 att få arbeta med ett mer detaljerat LCA-verktyg.

Steg 3

Låt eleverna sedan i mindre grupper skissa upp en enkel livscykelanalys (LCA) på en mobiltelefon genom att utgå ifrån frågorna:

- Vad finns i en mobil?
- Var finns materialet?
- Hur tas det fram?
- Var görs den?
- Vem gör den?
- Vad händer med din mobil när du kasserat den?

Steg 4

Låt eleverna läsa de korta artiklarna om mobiltelefonen i Swedwatch:s material Vad kostar din tröja? Se sid 9-12 som du hittar här: <https://swedwatch.org/wp-content/uploads/2019/01/Vad-kostar-din-tröja-1.pdf>

I de två första artiklarna lyfts ett socialt perspektiv kopplat till råvaruutvinning och produktion. Den tredje artikeln tar upp frågan “Kan företagen göra precis som de vill?” och kopplar till Globala målet 12: Hållbar konsumtion och produktion och mänskliga rättigheter, samt vad som sker inom branschen.

Steg 5

Det är inte alltid lätt att vara konsument. Lyft gärna Salmas kommentar på sid.8 i materialet från Swedwatch och låt eleverna reflektera över det: “Jag tycker det läggs för mycket ansvar på oss konsument, och för lite på företagen och de som styr samhället.”

Steg 6

Det är svårt att som konsument ta reda på ursprunget till metaller och mineraler i produkter som mobiler, datorer, solceller m.m. men det finns flera märkningar att titta efter.

Visa gärna eleverna några olika märkningar av IT-produkter som du finner här: (OBS! En företagssida.)

[https://www.dustinhome.se/hallbart?](https://www.dustinhome.se/hallbart?ssel=false&_ga=2.204663184.1461850719.1602758503-1542567036.1602758503)

[ssel=false&_ga=2.204663184.1461850719.1602758503-1542567036.1602758503](https://www.dustinhome.se/hallbart?ssel=false&_ga=2.204663184.1461850719.1602758503-1542567036.1602758503)

Den här länken kommer eleverna också att kunna använda i det egna arbetet med att ta fram en mobil.

EXIT TICKET

Det här borde alla tänka på inför ett köp. Låt eleverna enskilt i form av en exit-ticket (en brygga ut från detta pass till nästa) skriva ner vad de tycker att alla borde tänka på innan vi köper och konsumerar saker.